

„En zoowaar ik leef, z'n stem beefde van aandoening. Ik kon zien dat hij diep getroffen was door het gebeurde.

„„Ze is alles wat ik bezit,” ging hij voort, „je weet er alles van!”

„Ja, ik wist er genoeg van. Ik had ze lang genoeg gade-geslagen. Ze kon hem om haar vinger draaien, maar hij droeg haar op de handen. Ja er waren er niet veel op de Banks die dat zeggen konden.

„„Ze heeft mij geen vaarwel gezegd, dat is een kwaad teken.” Ik was, vrees ik, een beetje onvoorzichtig. Ik keek hem aandachtig in het gezicht en meenende hierop een zachteren trek te zien, zei ik: „Waarom schrijf je geen brief en zeg haar dat je spijt hebt over hetgeen is voor-gevallen en stuur haar dien met de eerste de beste boot die we tegenkomen?”

„Hij wendde zich tot mij met een woedenden blik en het volgende oogenblik lag ik in het spiegelat . . . Hij had een harde vuist en wist er altijd goed gebruik van te maken.

„„Hier heb je een opstopper op je muil, m'n jongen,” beet hij me toe. „Als ik raad nodig heb van een groenen kwajongen als jij, dan zal ik daar wel om vragen. Maar ik zie jou liever rotten in den bak, voordat ik verschooning vraag voor iets wat ik niet gedaan heb.”

„Ik maakte een smoesje om weg te komen, sprak over werk dat moest worden gedaan en hoopte dat hij zou zijn uitgeraasd, maar het was niet zoo. Iedere man aan boord van de *I/svogel* kreeg er van langs. Hij jaagde ze op ieder oogenblik en zette ze voortdurend aan het werk tijdens de vaart naar de Banks. Maar het ergste van alles was, van mijn standpunt bezien, dat hij mij eeuwigdurend uitkoos als zijn vertrouwde; en, telkens als ik het waagde hem te vermanen of een middel bedacht om uit de moeilijkheid te geraken, hij m' een opstopper gaf of m' op een schop trakteerde. Het was nu juist geen lolliig baantje om 't maatje van den schipper te wezen op een schuit als de *I/svogel*.

„Hij wou nou maar niet toegeven dat hij ongelijk had. En aan zijn vrouw schrijven, dat beteekende, zei hij, ongelijk erkennen. Maar na eenigen tijd scheen hij, uiterlijk ten minste, zich er overheengezet te hebben en begon nu weer zich over iets anders bezorgd te maken. Al zijn hoop was nu gevestigd op deze reis; alles hing af van haar succes. Een goede vangst, neen een record-vangst zou aan al zijn zorgen een einde maken. Hij wilde niet alleen in staat zijn om zijn hypotheek af te lossen, maar hij wilde nog genoeg overhouden, om zijn financiën weer wat te herstellen

„„Als ik geen goeie vangst heb,” bulderde hij tegen mij op zijn ruwen toon, terwijl hij aan het stuurrad stond, „dan ben ik op, schoon op! Dat zwijn van een Sterndale zal natuurlijk de gelegenheid gebruiken en Martha zal sterven van verdriet. Daarom moeten we een goeie vangst hebben en daarom zal ik jullie laten werken, zooals je nog nooit gewerkt hebt.”

„Nou, hij was een man van zijn woord. Van geen schoener bleven de sloepen langer weg en geen zond ze vroeger uit dan de *I/svogel* dezen keer. Als er een man mopperde, dan werden er korte metten mer hem gemaakt. Gewoonlijk kreeg hij een vuistslag op zijn oogen of een trap achter zijn ribben.

„O, ja, Davey was een voortvarende kerel! En 't was koud weer — bitter koud. Wij beklagen er ons nog over als we goed ingebakerd op de brug van een stoomschip staan, met een hofmeester om ons koffie te brengen als we er om roepen. Maar het is nog veel kouder als je zit in een notedop van een sloep, met niets bij je dan je eigen gedachten, en de mist en de sneeuw die je verblindt, met handen als stukken gloeiend ijzer en op andere tijden weer zonder gevoel. Ja, 't is een hard leven op de Banks.

„We werkten flink en dat moest ook. Er was geen tijd om te slabakken. Iederen morgen lieten we de sloepen neer, voorzagen ze van doften en boorden, namen aas en netten mee en roeiden weg naar het oneindige verschiët. Soms tijds hadden we geen oogenblik rust van den ochtend tot den avond, de visch beet woedend; andere dagen hadden we bijna niets te doen, we kregen niet beet. En het weer werd kouder en kouder. Ieder uur scheen je 't te merken.

„Eindelijk, nadat we voor een derde vol visch waren, vertrokken de scholen visch naar het noorden, zooals hun gewoonte was. We wachten nog een dag, hopen dat ze weer terug zouden keeren, maar 't gebeurde niet. We kregen geen enkele meer beet en daarom zat er niets anders op dan heen te gaan en de visch op te zoeken. Ouwe Davey had een echte visschersneus. In Gloucester zeiden ze, dat hij de visch reeds op duizend mijlen rook, en de heele vloot wachtte op hem. Wel een uur lang liep hij het kleine achterdek op en neer in diepe gedachten verzonken en ik begreep dat hij droevig gestemd was. Verdriet had hem blijkbaar van zijn scherpsten speurzinn beroofd. Onverschillig gaf hij een bevel, we haalden de schoten voor, zetten alles bij wat we konden — ofschoon de andere schoeners hun zeilen reefden — en voeren weg. We vonden echter niets. We zochten rond en maakten een nieuwen gang en nog vonden we niets, niets wat dan ook. We konden onzen lol wel op aan boord van de *I/svogel*! Davey maakte het voor de levenden tot een levende he . We konden niets goeds zeggen of doen. Zijn roem van vischspeurder was hij op punt te verliezen. Toen we weer wegvoeren voor een nieuwen gang, volgde de vloot ons niet meer, ze liet ons alleen. Dat ergerde hem nog meer. Zijn trots was beleedigd, begrijp-je.

„Eindelijk na lang wachten vonden we visch, visch in overvloed. Ze beten nog gauwer dan wij ze van den haak konden halen. Oh, 't was 'n mirakel! Je kon warempel den schoener dieper en dieper zien zinken van de vracht Iederen nacht werkten we tot alles gedaan was; alle hens was aan 't dek en we hadden weinig rust. Het eene gedeelte

Hierboven geven wij de afbeelding van een gesmeed kruisbeeld, dat ten geschenke is gegeven aan pastoor Hugo Verriest. Dit kunstwerk is vervaardigd door den kunstsmid Jos. Jacobs te Temsche (Tamise)

maakte schoon, anderen zoutten in en weer anderen waren aan het stuwen. Oh, mijn rug doet me nog zeer als ik er aan denk.”

Hayes rekte zijn armen boven zijn hoofd uit en wij volgden hem na in sympathie. Sommigen onzer kenden het werk.

„We waren terecht gekomen in een groote school visschen en hoe meer we vingden, des te meer schenen er te komen. We hadden nu alle kans op de record-vangst, waarop de visscher zoo gehoopt had. Toen — het was op een dag dat de *I/svogel* aan weerszijden aan 't inschepen was, kwam het nieuws. Een eenzame schoener kwam ons te gemoet van het westen, varende voor den wind met alle zeilen, die hij dragen kon, en hij gaf een signaal dat hij nieuws had voor de *I/svogel*. Ouwe Davey gaf een signaal terug, om een sloep te zenden met het nieuws, maar de mannen aan boord van dien schoener waren niet van hetzelfde slag als die van Davey. Ze durfden niet en weigerden. Ik was juist teruggekomen met een lading vol visch en was bezig het over te laden.

„„Zet me dadelijk over,” zei Davey, in de sloep springende, zoodat deze haast omsloeg. Er woei een stijf windje, met alle kans op slecht weer. We konden sneeuw, we konden hagel, we konden van alles krijgen. Maar ik zag aan z'n gezicht, dat er geen sprake was van uitstel en daarom hield ik mijn mond. Hij greep het paar overschietende riemen en we voeren weg. Het was niet nodig aan

† Kardinaal Vives y Tuto.

Voor weinige dagen overleed Kardinaal Vives y Tuto, hoofd van een aantal der belangrijkste congregaties, biechtvader en een der voornaamste raadsleden van den Paus.

boord van het schip te komen, we hoorden het nieuws al toen ze ons konden praaïen.

„Aan boord hadden ze Davey niet herkend, gedoken als hij was in zijn oliejas en vol bevroren zeeschuim op baard en kleeding.

„„Zeg kap'tein Davey dat zijn vrouw ernstig ziek is, 't zal geen week meer duren,” werd er geroepen. „Zeg 't hem voorzichtig, want ze is stervende.” Dat was alles! Maar God weet, 't was genoeg, meer dan genoeg! We waren een heel eind ten noorden van de Vlaamsche Kaap en Gloucester lag een goeie duizend mijlen weg; en we hoorden dat een vrouw die we beiden liefhadden op sterven lag en nog maar een week kon leven. Bovendien we hadden een zeilschoener, let wel, geen stoomschip dat er zonder moeite doorheensnijdt.

„De schipper kreunde, dat de sloep er van schudde. Ik keek hem aan, ik zag zijn gelaat grauw worden. Met in-spanning vond hij zijn stem terug.

„„Van wien hoorde je 't nieuws?” vroeg hij met een stem, die ik nauwelijks herkende. „Wat scheelt mijn vrouw?” Nu herkenden ze hem, natuurlijk, en een man met een stem als een misthoorn brulde een verontschuldiging. Een schoener had de tijding aan de vloot gebracht maar niemand wist waar Davey zich bevond. Toen de tijding algemeen bekend was, had deze schoener, die op zoek ging naar beter visch de taak op zich genomen het treurige nieuws aan de *I/svogel* over te brengen.

„„Misschien is ze reeds dood,” zei Davey, zwaar op de bank neervallende, „als ze nu dood is, dan, dan heb ik ze vermoord zoo zeker alsof ik ze met deze handen had geworgd.” Ik wachtte, benieuwd wat hiervan het eind zou zijn. Voor een oogenblik zat hij ineengedoken als in volslagen gevoelloosheid. Eindelijk rees hij op, om mij met een riem om de ooren te slaan en te vragen waarom ik niet terugroeide.

„Hij zei niets tot we ons schip bereikten, hij was als 't ware schijndood. Eindelijk begon hij het dek op en neer te loopen een paar maal en riep mij bij zich.

„„Misschien is ze dood,” zei hij weer met vreemde stem. „Hoor je me? Misschien is ze dood.”

„Ik schudde mijn hoofd, dat vond ik het wijste wat ik doen kon. Ik was zelf verdrietig. De enige moeder die ik had gekend was stervende. „Ze kan niet dood zijn!” zei ik.

„„En de visch bijt. We kunnen in twee, drie dagen de schuit vol hebben. En als we geen volle schuit hebben, dan zal dat zwijn van een Sterndale het huis verkoopen. Het is de Voorzienigheid tarten deze plek te verlaten.”

„Het schoot mij door het hoofd dat ik nu net zoo goed kon doodgeslagen worden als later en daarom zei ik: „Waarom zou je wachten het hindert nou toch niet of Sterndale het huis verkoopt of niet; er is toch niemand meer in.”

„Ik verzeker je, een oogenblik dacht ik, dat hij mij zou neerslaan voor altijd. Hij had de vuist reeds opgelicht, zijn oogen vlamden; maar de opgeheven arm viel slap langs hem neer en hij kreunde.

„„Misschien is zij niet zoo slecht als ze zeggen; ze overdrijven altijd, die slechte tijdingen overbrengen. Misschien wordt ze wel beter.”

„„Misschien wordt ze erger,” zei ik, niet begrijpende waarom hij aarzelde. Ze was niet mijn vrouw, maar ik voelde dat als dat zoo geweest was en ik was mijn eigen baas geweest, niemand mij had kunnen weerhouden.

„„Misschien is ze dood, mijn werk,” flulsterde hij voor zich. „Nog slechts een week te leven, en wij zijn hier — hier! Als ze dood is . . .” Maar de tweestrijd duurde niet lang. Hij greep den misthoorn, riep al de sloepen aan, die wijd en zijd verspreid waren en hielp ze aan boord hijschen. Hij kon ten allen tijde een schoener regeeren als geen tweede. Dit voorval stempelde hem als een uitnemend zeeman. Hij liep ontelbare gevaren, gevaren die mij het hart in de keel deden kloppen. Het was alsof hij de *I/svogel* in beide handen oplichtte als een stuk speelgoed. De een na de ander kwamen de sloepen langs zijde, ze werden opgehaald en de inhoud ervan uitgestort in het ruim. Doch we verloren veel tijd om ze allen te vinden. Twee waren er ver weg gegaan.

„Het was diep in den nacht toen we gereed waren, en er woei een stevige wind. Een ander schip zou zijn gaan liggen, maar Davey liet elke reef uithalen en we begonnen onzen wedstrijd met den dood: een duizend mijlen in een week en de kans op tegenwind en windstille. De wereld rondom ons was een doolhof vol verschrikking, echt Banks-weer op z'n ergst! Er woei een hevige sneeuwstorm en de zee stond hol. Te middernacht kwamen de mannen vragen om wat zeil te minderen, telkens als de schuit met den kop in de golven dook, dachten we dat het voor 't laatst zou zijn. Doch Davey die zijn heele ziel op deze dulle vaart gezet had, duldde geen tegenspraak.

„„Ik zal met de schuit varen tot ze onder gaat, als 't moet,” riep hij met een stem, die vreemd genoeg zonder de minste emotie klonk, „maar varen zal ik en de eerste man die aan val of zeilen durft raken, krijgt met mij te doen.” Dat was zijn uitdaging aan het Noodlot; en als je hem gezien had, toen hij die woorden sprak, dan had je hem bewonderd. Een verschrikkelijk mensch, inderdaad!

„Hij had behoefte aan iemand, met wien hij over zijn verdriet kon praten en omdat hij wist hoeveel ik zelf van zijn vrouw hield, kwam hij natuurlijk bij mij: „'t Is mijn schuld,” zei hij herhaaldelijk, „ik heb haar gedood — het eenige wezen dat waarde voor mij had in dit leven.” Zijn angst was vreeselijk om aan te zien, en het was eerst op deze reis, dat ik ten volle leerde, hoeveel hij van haar hield. Ze was alles en meer dan alles voor hem.

(Wordt Vervolgd).